

## ŽIVOT JOSEFA ČAPKA STRUČNÝ PŘEHLED

**23. 3. 1887** narozen v Hronově  
otec MUDr. Antonín Čapek (1855–1929), matka Božena, rozená Novotná (1866–1924), sourozenci Helena (1886–1961) a Karel (1890–1938)

**1890** rodina se stěhuje do vlastního domu v Úpici

**1892–1897** navštěvuje obecnou školu v Úpici

**1897–1900** navštěvuje měšťanskou školu v Úpici

**1900** pobývá v Žaclěři, aby si osvojil němčinu

**1901–1903** studuje na německé odborné tkalcovské škole ve Vrchlabí

**1903** pracuje jako dělník v úpické tkalcovně F. M. Oberlandera

**1904–1910** studuje na Uměleckoprůmyslové škole v Praze u profesora E. Dítěte a u profesora K. Maška

**1907** rodina se stěhuje do Prahy

**1910** seznámení s Jarmilou Pospíšilovou, budoucí manželkou, odjíždí přes Německo do Paříže

**1911** cestuje sám po Španělsku

**1918** stává se redaktorem pražského satirického časopisu Nebojsa a vstupuje do redakce Národních listů

**3. 5. 1919** sňatek s Jarmilou Pospíšilovou

**1921–1939** redaktorem pražské redakce Lidových novin

**30. 4. 1923** narození dcery Aleny (zemřela 1971)

**1938** cesta do SSSR se spisovatelí J. Koptou a M. Majerovou

**1. 9. 1939** zatčen v Želivě a odvezen do pankrácké věznice v Praze

**9. 9. 1939** odvezen do koncentračního tábora v Dachau

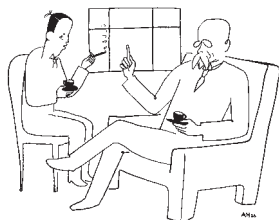
**26. 9. 1939** odvezen do koncentračního tábora Buchenwald

**26. 6. 1942** odvezen do koncentračního tábora Sachsenhausen

**25. 2. 1945** odvezen do koncentračního tábora Bergen-Belsen v Dolním Sasku

poslední zpráva o jeho životě je ze dne 4. 4. 1945

umírá zřejmě na tyfus neznámo kdy, jeho hrob není znám



### Otevírací doba

**květen, červen, září** pondělí – zavřeno  
úterý – neděle: 9.00–12.00; 12.30–17.00

**červenec, srpen** pondělí – zavřeno  
úterý – pátek: 10.00–12.00; 12.30–18.00  
sobota – neděle: 9.00–12.00; 12.30–17.00

**listopad – duben** zavřeno



Vydala obec Malé Svatoňovice  
s finanční podporou Královéhradeckého kraje



**Muzeum bratří Čapků Malé Svatoňovice**

nám. Karla Čapka 147, 542 34 Malé Svatoňovice

tel: +420 499 886 295, e-mail: muzeum@malesvatonovice.cz



www.malesvatonovice.cz



# MUZEUM BRATŘÍ ČAPKŮ MALÉ SVATOŇOVICE



## EXPOZICE KARLA ČAPKA

V prvním patře muzea, v prostorách služebního bytu MUDr. Antonína Čapka, je umístěna expozice Karla Čapka. Zde se Karel Čapek 9. ledna 1890 narodil. Úvod expozice přibližuje pobyt rodiny Čapkových v Malých Svatoňovicích a v Úpici, dobu dětství Karla, Josefa a Heleny, školní fotografie, rodinné fotografie. Na to navazují Karlova studia v Hradci Králové, v Brně a v Praze, působení Karla Čapka u hraběte Lažanského a literární činnost v období 1. světové války. Další část expozice tvoří utopistická tvorba dvacátých let. Představují se díla z období, kdy se prolíná Čapkův obdiv k technice a technickým objevům s jeho velkým zaujetím pro člověka. Třicátá léta, kdy Čapek pod vlivem ohrožení republiky hitlerovským Německem vytváří protifašistická díla, dramata Matka, Bílá nemoc, Válka s mlouky, První parta. Tato část se uzavírá obdobím Mnichova a smrtí Karla Čapka 25. prosince 1938. Expozici doplňují fotografie s manželkou Olgou Scheinpflugovou a tvorba pro děti. Představena je Čapkova novinářská činnost, pražský domov a vztah k rodnému kraji. Zajímavou část tvoří ukázky z cestopisů s originály kreseb Karla Čapka, fotografie z filmových a divadelních ztvárnění her, překlady knih. Pomyslný závěr tvoří Pátečníci, práce nad dílem Hovory s TGM a bysta Karla Čapka od Františka Proseckého.



*Rodný kraj je kraj dětství, kraj prvních a proto i nejsilnějších dojmů, objevů a poznatků. Člověk se tam nemusí vracet, protože tam vlastně nepřestal žít, ať se octne kdekoliv. Rodný kraj je jako rodný jazyk, i kdyby někdo mluvil nebo psal jiným jazykem, nepřestane myslet a snít jazykem svého dětství. To není vliv, nýbrž něco původnějšího a silnějšího. To je kus vlastní duše a osobnosti.*

*Karel Čapek*

## EXPOZICE JOSEFA ČAPKA

Expozice Josefa Čapka začíná na schodišti do druhého poschodí souborem volné grafiky z let 1914–1919. Hlavní prostor tvoří reprezentativní galerie dvaceti olejových obrazů, průřez celou tvorbou Josefa Čapka. Z významných tvůrčích období, kterými Josef Čapek procházel, je vybraná vždy významná skupina obrazů. Expozice olejů se uzavírá několika variantami z velkých obrazových cyklů nazývaných Oheň a Touha. Malíř tyto obrazy sám nepojmenoval, vznikaly jako protest, žal, varování i bojová výzva proti všemu kolem mnichovské zrady, volání na poplach proti fašismu. Obrazovou galerii doplňují dokumenty k Josefově životu. V částech nazvaných Dětství, Být dělníkem, Být umělcem, S avantgardou, Válka, Léta tvůrčí šíře, Josef Čapek – velké dítě, Doba zralosti a pozdní dílo, Až na dně života je představen Josef Čapek a jeho vývoj výtvarný i literární až po dokumenty z Čapkova věznění v koncentračních táborech, pietní ukázky z jeho poslední tvorby zachráněné spolupůbě. V prostoru expozice je umístěna bysta Josefa Čapka od Ladislava Zemánka.



*Je to pěkný kraj, ten svatoňovický, Odolov, Markoušovice a co všechno je kolem Jestřebích hor a Žaltmanu, a ty araukarity, zka-menělé zbytky prastaré přírody, mu ještě přidávají na zajímavosti... Řekněme-li „naše“ a „u nás“, znamená to, že to jiné a jinde není docela takové a že tomu něco základního chybí. To je to rodné, čeho se rádi a patrně z velmi silných vnitřních příčin občas přidržíme.*

*Josef Čapek*

## ŽIVOT KARLA ČAPKA STRUČNÝ PŘEHLED

- 9. 1. 1890** narozen v Malých Svatoňovicích ještě téhož roku se rodina stěhuje do vlastního domu v Úpici
- otec MUDr. Antonín Čapek (1855–1929), matka Božena, rozená Novotná (1866–1924), sourozenci Helena (1886–1961) a Josef (1887–1945)
- 1895–1901** navštěvuje obecnou školu a 1. třídu měšťanské školy v Úpici
- 1901–1905** studuje v Hradci Králové na gymnáziu
- 1905–1907** přestupuje na První české gymnázium v Brně
- 1907–1909** po přestěhování celé rodiny z Úpice do Prahy studuje na Akademickém gymnáziu v Praze
- 1909–1915** studuje na Filozofické fakultě UK filozofii, estetiku, dějiny výtvarného umění, germanistiku, anglistiku a bohemistiku, v listopadu 1915 je promován na doktora filozofie
- 1917** působí jako domácí učitel Prokopa Lažanského na zámku v Chyších u Žlutic, v říjnu nastupuje jako redaktor do Národních listů
- 1920** seznamuje se s herečkou Olgou Scheinpflugovou
- 1921–1938** redaktorem pražské redakce Lidových novin
- 1921–1923** dramaturgem a režisérem v Městském divadle Královských Vinohrad
- 1922** poprvé představen prezidentu T. G. Masarykovi, s nímž jej poutalo celoživotní přátelství
- 1923** cesta do Itálie
- 1924** cesta do Anglie
- 1925** zakládá československou odbočku mezinárodní spisovatelské organizace Penklub
- 1929** cesta do Španělska
- 1931** cesta do Holandska
- 26. 8. 1935** svatba s Olgou Scheinpflugovou novomanželé dostávají od Václava Palivce do celoživotního užívání dům ve Staré Huti u Dobříše – Strž
- 1936** podniká s manželkou cestu po Skandinávii poprvé navržen na Nobelovu cenu za literaturu
- 1937** účastní se světového kongresu Penklubů v Paříži
- 1938** významně se podílí na organizaci světového kongresu Penklubů v Praze, po mnichovské konferenci je proti němu vedena nenávislná kampaň v tisku při likvidaci povodňových škod na Strži dostává chřipku a zápal plic
- 25. 12. 1938** podléhá těžkému zápalu plic, umírá v Praze
- 29. 12. 1938** pohřben na Vyšehradě